

การศึกษาอุปลักษณ์มโนทัศน์ของ 눈 [nun] ‘ตา’ 귀 [kwi] ‘หู’ 코 [kho] ‘จมูก’ และ 입 [ʔip] ‘ปาก’

A Study Of Conceptual Metaphor Of 눈 [Nun] ‘Eye’ 귀 [Kwi] ‘Ear’ 코 [K'h'o] ‘Nose’ And 입 [ʔip] ‘Mouth’

สิทธินี ธรรมชัย¹, พุทธชาติ โพธิบาล² และ อุมาภรณ์ สังขมาน³

Sitthinee Thammachai, Putthachart Potibal and Umaporn Sungkaman

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษามโนทัศน์ของคำว่า 눈 [nun] ‘ตา’ 귀 [kwi] ‘หู’ 코 [k'h'o] ‘จมูก’ และ 입 [ʔip] ‘ปาก’ ในภาษาเกาหลี โดยเก็บข้อมูลคำในประโยคจำนวน 8,410 ประโยค จากคลังข้อมูลภาษาเกาหลีของสถาบันภาษาเกาหลีแห่งชาติ และสำนวนเกาหลีจากพจนานุกรมสำนวนเกาหลีที่มี 눈 [nun] ‘ตา’ 귀 [kwi] ‘หู’ 코 [k'h'o] ‘จมูก’ และ 입 [ʔip] ‘ปาก’ จำนวน 225 สำนวน โดยเริ่มจากการวิเคราะห์หาคุณสมบัติร่วมของ 눈 [nun] ‘ตา’ 귀 [kwi] ‘หู’ 코 [k'h'o] ‘จมูก’ และ 입 [ʔip] ‘ปาก’ พบว่ามีคุณสมบัติร่วมกับสถานที่ สิ่งของ และสิ่งมีชีวิต และวิเคราะห์ความเป็นอุปลักษณ์โดยในการวิเคราะห์ข้อมูลใช้แนวคิดทฤษฎีการวิเคราะห์อุปลักษณ์ของ Lakoff and Johnson (1980) ผลการศึกษาพบด้วยคำอุปลักษณ์จำนวน 1,100 ด้วยคำอุปลักษณ์ โดยสามารถจำแนกเป็น 3 อุปลักษณ์มโนทัศน์ ได้แก่ (1) อุปลักษณ์สถานที่ มีอุปลักษณ์มโนทัศน์ 5 กลุ่ม ได้แก่ สถานที่ปิดล้อม สถานที่มีบริเวณ สถานที่สว่าง สถานที่มีระยะทาง และสถานที่มีความหนาแน่น (2) อุปลักษณ์สิ่งของมีอุปลักษณ์มโนทัศน์ 8 กลุ่ม ได้แก่ ของใช้ สิ่งของเปลี่ยนแปลงการครอบครองได้ บรรจุภัณฑ์ สิ่งของเสียหายได้ สิ่งทอ เครื่องมือ สิ่งของส่องแสงได้ และเครื่องจักร (3) อุปลักษณ์สิ่งมีชีวิต มีอุปลักษณ์มโนทัศน์ 2 กลุ่ม ได้แก่ คน และ สัตว์ ผลของการศึกษานี้ทำให้

เข้าใจระบบความคิดของคนเกาหลีผ่านอุปลักษณ์มโนทัศน์ของอวัยวะในร่างกาย และเป็นประโยชน์ในการเรียนการสอนภาษาเกาหลีและการสื่อสารข้ามวัฒนธรรมซึ่งผู้ที่ศึกษาภาษาเกาหลีย่อมต้องนำความรู้เกี่ยวกับการใช้ภาษาในเชิงอุปลักษณ์ประกอบกับการศึกษาภาษาเกาหลีเพื่อสื่อสารกับชาวเกาหลีได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

คำสำคัญ : อุปลักษณ์มโนทัศน์ / ภาษาเกาหลี / ตา หู จมูก ปาก

Abstract

The purposes of this research were to study the Conceptual Metaphor of the words 눈 [nun] ‘eyes’ 귀 [kwi] ‘ears’ 코 [k'h'o] ‘nose’ and 입 [ʔip] ‘mouth’ in Korean language. The words in 8,410 sentences were collected from the Korean language national corpus of The National Institute of the Korean Language, and 225 Korean idioms with the words 눈 [nun] ‘eyes’ 귀 [kwi] ‘ears’ 코 [k'h'o] ‘nose’ and 입 [ʔip] ‘mouth’ were taken from the Korean idiom dictionary. The analysis started from finding the attribute of 눈 [nun] ‘eyes’ 귀 [kwi] ‘ears’ 코 [k'h'o] ‘nose’ and 입 [ʔip]. There were 3 attributes. They were place, things and living things,

¹ นิสิตระดับดุษฎีบัณฑิต ภาควิชาภาษาศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำภาควิชาภาษาศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

³ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำภาควิชาภาษาศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

in addition to analysing metaphorical meaning by conceptual metaphor theory developed by Lakoff and Johnson (1980). The results were found that there are 1,100 metaphorical meanings. They were divided into three kinds of Conceptual Metaphor namely (1) Conceptual Metaphor of place consisting of five concepts. They were PLACE WITH BOUNDARY, PLACE WITH AREA, PLACE WITH BRIGHTNESS, PLACE WITH DISTANCE and PLACE WITH DENSITY. (2) Conceptual Metaphor of things consisting of eight concepts. They were APPLIANCES, THINGS WHICH CAN HAVE THEIR OWNERS CHANGE, PACKAGES, THINGS WHICH CAN BE DAMAGED. TEXTILES, EQUIPMENT, THINGS THAT CAN SHINE, and MACHINES. (3) Conceptual Metaphor of living things, consisting of two concepts. They were HUMANS and ANIMALS. This research outcome leads us to understand the conceptual system of Korean through organs metaphor. The benefit of this research also supports Korean study and cross cultural communication that is necessary to Korean learners for effectively communicating with native Korean.

Keyword : conceptual metaphors / Korean/ eyes, ears, nose, mouth

บทนำ

อุปลักษณมโนทัศน์ (conceptual metaphor) เป็นมุมมองอุปลักษณตามแนวภาษาศาสตร์ปริชานซึ่งเกิดจากโครงสร้างทางความคิดและการรับรู้ของมนุษย์ที่สะท้อนออกมาในลักษณะความเปรียบของภาษา การศึกษาเรื่องอุปลักษณประเภทนี้จึงทำให้เราเข้าใจและระบบมโนทัศน์ของผู้ใช้ภาษา ซึ่งระบบความคิดของมนุษย์ในสังคมเดียวกันที่มีมุมมองเกี่ยวกับกับสิ่งๆ หนึ่งเหมือนกันเกิดเป็นระบบมโนทัศน์ อุปลักษณจึงเป็นภาพสะท้อนของระบบวิธีคิดของมนุษย์ในแต่ละสังคมที่มีอยู่ร่วมกัน

Lakoff (1987) มองว่าภาษาสะท้อนการรับรู้โลกของมนุษย์ ซึ่งจะสัมพันธ์กับประสบการณ์ต่างๆ ของมนุษย์ ได้แก่ ประสบการณ์ทางร่างกาย (bodily experience) และประสบการณ์ที่เกิดขึ้นที่มนุษย์พบเจอ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของโครงสร้างมโนทัศน์ (conceptual structure) ของมนุษย์ ซึ่งแตกต่างกันไปตามสังคมและวัฒนธรรม มนุษย์เข้าใจ

สังคมและถ้อยคำต่างๆ ที่เกิดขึ้นในสังคมได้โดยการใช้ระบบมโนทัศน์ (conceptual system) ซึ่งอุปลักษณถือได้ว่าเป็นกลไกสำคัญในการสร้างมโนทัศน์ ซึ่งเราจะเข้าใจความหมายปลายทางได้ย่อมต้องไขว่คว้าความหมายต้นทางเป็นเครื่องมือ ทั้งนี้จากความเกี่ยวข้องกันของอุปลักษณกับมโนทัศน์ดังกล่าวข้างต้น การศึกษาการใช้รูปภาษาในเชิงเปรียบเทียบสะท้อนให้เห็นความสัมพันธ์ ซึ่งมุ่งเน้นอยู่ 3 ประเด็น ได้แก่ ประเด็นที่หนึ่งคือประสบการณ์ซึ่งเป็น "ต้นแบบ" ที่ทำให้เกิดมโนทัศน์ ประเด็นที่สองคือการเชื่อมโยงมโนทัศน์หรือความหมายมโนทัศน์ของสิ่งหนึ่งกับอีกสิ่งหนึ่งโดยเฉพาะคุณสมบัติที่เป็นลักษณะเด่น และประเด็นที่สามคือ ภาษากับการสะท้อนสังคม วัฒนธรรม และโลกทัศน์หรือทัศนคติของผู้ใช้ภาษา (เชิดชัย อุดมพันธ์, 2555: 19 - 20)

อุปลักษณมโนทัศน์เป็นการถ่ายโยงความหมายระหว่างวงความหมาย (conceptual domain) จากวงความหมายต้นทาง (source domain) ไปยังวงความหมายปลายทาง (target domain) ซึ่ง Kövecses (2002: 16) ได้กล่าวว่าความหมายในเชิงอุปลักษณส่วนใหญ่เกิดจากประสบการณ์ทางร่างกายของผู้พูด แสดงให้เห็นว่าร่างกายเป็นส่วนสำคัญในการแสดงมโนทัศน์ของผู้ใช้ภาษานั้น ๆ การศึกษาการเปรียบใช้อวัยวะร่างกายในเชิงอุปลักษณจึงเกิดขึ้นในหลายภาษา การศึกษาที่เกี่ยวกับการนำอวัยวะร่างกายมาเปรียบเทียบมีการศึกษาในหลายภาษา สำหรับการศึกษาคำอวัยวะร่างกายในภาษาอังกฤษ ได้แก่ Ungerer and Schmid (1996: 116-117) ซึ่งได้นำอุปลักษณของคำในภาษาอังกฤษที่ Wilkinson (1993) ได้รวบรวมไว้เกี่ยวกับอวัยวะร่างกายส่วนบนของมนุษย์ที่นำมาใช้ในเชิงอุปลักษณ ในภาษาไทยมี อุทุมพร มีเจริญ (2542) Ukosakul (1999) และ สุกัญญา รุ่งแจ้ง (2548) ซึ่งเป็นการศึกษามโนทัศน์ของชาวไทยที่แสดงออกมาจากการใช้ภาษาไทย โดย อุทุมพร มีเจริญ (2542) ได้ศึกษาเรื่องความหมายเปรียบเทียบอวัยวะร่างกายในภาษาไทย สุกัญญา รุ่งแจ้ง (2548) ศึกษาเรื่องอุปลักษณเชิงมโนทัศน์ของการใช้คำว่า "ใจ" ในภาษาไทย Ukosakul (1999) ได้ศึกษาเกี่ยวกับอุปลักษณการใช้คำว่า "หน้า" ในภาษาไทย ซึ่งคำว่า "หน้า" นอกจากจะมีความหมายโดยตรงเป็นอวัยวะส่วนหนึ่งที่อยู่ภายนอกร่างกายแล้ว คำว่า "หน้า" ยังปรากฏความหมายในแวดวงความหมายอื่น ๆ ได้อีกด้วย โดยหน้าคือภาชนะบรรจุเกียรติยศ ซึ่งแสดงความละเอียด หรือการสูญเสียเกียรติยศได้

จากการสำรวจเบื้องต้นพบว่าในภาษาเกาหลีมีการใช้

ตา หู จมูก และปากในสำนวนเกาหลีอยู่จำนวนมากโดย Wang (2009: 10-12) ได้รวบรวมและจัดแบ่งสำนวนเกาหลีจากพจนานุกรมสำนวนเกาหลี พบว่าในสำนวนเกาหลีมีการนำสิ่งต่าง ๆ มาเปรียบเทียบใช้ตามลำดับดังนี้ คือ ร่างกายมนุษย์ ร้อยละ 59.89 สัตว์และพืช ร้อยละ 4.29 ธรรมชาติ ร้อยละ 3.81 และอาหาร ร้อยละ 2.22 ทั้งนี้ Wang ได้พบว่ามี การนำอวัยวะร่างกายส่วนศีรษะมาใช้เปรียบเทียบมากที่สุดคือ ร้อยละ 51.85 ถึงแม้ว่าการศึกษาของ Wang จะเป็นการศึกษาเฉพาะในสำนวนภาษาเกาหลี แต่ได้แสดงให้เห็นว่าชาวเกาหลีให้ความสำคัญกับส่วนต่างๆ ของร่างกาย โดยเฉพาะร่างกายส่วนศีรษะซึ่งถือว่าเป็นส่วนที่อยู่บนสุดของร่างกายและมีความสำคัญที่สุดในร่างกายมนุษย์ ทั้งนี้ในอวัยวะส่วนศีรษะทั้งหมด ตา หู จมูก และปาก เป็นอวัยวะส่วนที่มีการนำมาเปรียบเทียบใช้ในสำนวนมากที่สุด ซึ่งตา หู จมูก และปาก เป็นอวัยวะอายตนะที่มีความสำคัญต่อการดำเนินชีวิตของมนุษย์ โดยเป็นสื่อเชื่อมต่อในตัวคนกับอายตนะภายนอก อีกทั้งเป็นทวารในการนำสิ่งต่าง ๆ เข้าสู่ร่างกาย กล่าวคือ ตาเป็นอวัยวะในการรับรู้ด้านการมองเห็น หูเป็นอวัยวะที่รับรู้ด้านการฟัง จมูกเป็นอวัยวะในการรับรู้กลิ่น และปากเป็นอวัยวะในการพูดและการรับประทานอาหารเข้าสู่ร่างกาย นอกจากนี้อวัยวะทั้ง 4 ส่วนยังเป็นส่วนที่สามารถแสดงความรู้สึกและบอกความนึกคิดของตนเองได้ เมื่อพิจารณาภาษาที่นำมาใช้กับอวัยวะทั้งสี่ส่วนนี้ผู้วิจัยสังเกตพบว่ารูปภาษาบางรูปไม่ได้ให้ความหมายโดยตรงของอวัยวะทั้งสี่ แต่เป็นการใช้อวัยวะทั้งสี่ส่วนนี้ในเชิงอุปลักษณ์ซึ่งสามารถแสดงมโนทัศน์ของคนเกาหลีได้ ในการศึกษาครั้งนี้ได้ศึกษาการนำคำว่า ตา หู จมูก และปาก ซึ่งภาษาเกาหลีคือ 눈 [nun] 'ตา' 귀 [kwi] 'หู' 코 [k'o] 'จมูก' และ 입 [ɪp] 'ปาก' มาใช้ในการสื่อสารซึ่งได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากฐานข้อมูลภาษาเกาหลีและพจนานุกรมสำนวนเกาหลี จากการใช้วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จะทำให้เข้าใจมุมมองของคนเกาหลีเกี่ยวกับคำเรียกอวัยวะ ตา หู จมูก และปาก ซึ่งแสดงความสัมพันธ์ระหว่างภาษาและความคิดจากการใช้ภาษาจากลักษณะการใช้คำเรียกอวัยวะทั้งสี่ส่วนมาใช้ในการสื่อความหมายเชิงอุปลักษณ์ต่าง ๆ อีกทั้งเป็นข้อมูลประกอบการเรียนการสอนภาษาเกาหลีให้แก่ผู้เรียนชาวไทยซึ่งในการเรียนภาษาต่างประเทศย่อมต้องเรียนรู้ทั้งหลักภาษาและวัฒนธรรมการใช้ภาษา ซึ่งการศึกษาครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ในการสื่อสารข้ามวัฒนธรรมในแง่ของการติดต่อสื่อสารเพื่อเสริมสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์คุณสมบัติความเป็นอุปลักษณ์ของ 눈 [nun] 'ตา' 귀 [kwi] 'หู' 코 [k'o] 'จมูก' และ 입 [ɪp] 'ปาก'
2. เพื่อวิเคราะห์อุปลักษณ์มโนทัศน์ของ 눈 [nun] 'ตา' 귀 [kwi] 'หู' 코 [k'o] 'จมูก' และ 입 [ɪp] 'ปาก'

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยชิ้นนี้เป็นงานวิจัยอิงคลังข้อมูล (Corpus-based Study) ซึ่งมีการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยข้อมูลส่วนแรกเก็บจากฐานข้อมูลของสถาบันภาษาเกาหลีแห่งชาติ (The National Institute of the Korean Language) และส่วนที่ 2 เก็บรวบรวมจากพจนานุกรมสำนวนเกาหลี จากนั้นนำข้อมูลทั้งสองส่วนมาบันทึกข้อมูลแบ่งตามอวัยวะ ตา หู จมูก และปาก ซึ่งมีการระบุแหล่งที่มา ประเภท และลำดับของข้อมูลที่ปรากฏ ขั้นตอนต่อไปคือวิเคราะห์เพื่อหาคุณสมบัติร่วมของคำว่า 눈 [nun] 'ตา' 귀 [kwi] 'หู' 코 [k'o] 'จมูก' และ 입 [ɪp] 'ปาก' และวิเคราะห์ถ้อยคำอุปลักษณ์ ทั้งนี้การวิเคราะห์ข้อมูลใช้แนวทางการวิเคราะห์อุปลักษณ์ตามแนวคิดทฤษฎีการวิเคราะห์อุปลักษณ์ของ Lakoff และ Johnson (1980) โดยการตีความความหมายเชิงอุปลักษณ์ของคำว่า 눈 [nun] 'ตา' 귀 [kwi] 'หู' 코 [k'o] 'จมูก' และ 입 [ɪp] 'ปาก' ซึ่งพิจารณาจากความหมายของคำปรากฏร่วมกับคำว่า 눈 [nun] 'ตา' 귀 [kwi] 'หู' 코 [k'o] 'จมูก' และ 입 [ɪp] 'ปาก' โดยในการตีความหมายอ้างอิงความหมายคำศัพท์ต่างๆ จากพจนานุกรมภาษาเกาหลี ของสถาบันภาษาเกาหลีแห่งชาติ เมื่อวิเคราะห์ความหมายเชิงอุปลักษณ์แล้ว ผู้วิจัยได้สรุปกระบวนการถ่ายโยงทางความหมายของอุปลักษณ์ของตา หู จมูก และปาก และสรุปมโนทัศน์ของตา หู จมูก และปากในภาษาเกาหลีที่ได้จากข้อมูลการใช้ภาษา

ผลการศึกษา

ผลการศึกษาแบ่งออกเป็น 2 ส่วนโดยส่วนที่ 1 เป็นการวิเคราะห์คุณสมบัติร่วมของคำว่า 눈 [nun] 'ตา' 귀 [kwi] 'หู' 코 [k'o] 'จมูก' และ 입 [ɪp] 'ปาก' และส่วนที่ 2 เป็นอุปลักษณ์มโนทัศน์ของ 눈 [nun] 'ตา' 귀 [kwi] 'หู' 코 [k'o] 'จมูก' และ 입 [ɪp] 'ปาก' ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. คุณสมบัติร่วมของ 눈 [nun] 'ตา' 귀 [kwi] 'หู' 코 [k'o] 'จมูก' และ 입 [ɪp] 'ปาก'

ในการวิเคราะห์คุณสมบัติร่วมของ 눈 [nun] ‘ตา’ 귀 [kwi] ‘หู’ 코 [k'o] ‘จมูก’ และ 입 [ɪip] ‘ปาก’ กับสรรพสิ่งต่าง ๆ ผู้วิจัยได้นำแนวคิดจากการทดลอง การคัดเลือกตัวแทนกลุ่มของสรรพสิ่งต่าง ๆ ของ Rosch (1975 อ้างถึงใน Ungerer, F. และ H.J. Schmid, 1996: 13) ที่ได้จัดประเภทของสรรพสิ่งต่าง ๆ และจัดคุณสมบัติของสรรพสิ่งซึ่งหากมีคุณสมบัติร่วมกันก็ถือว่าเป็นประเภทเดียวกัน ทั้งนี้ Ungerer และ Schmid ได้กล่าวถึงแนวคิดนี้ว่าเราสามารถจัดคำต่าง ๆ ไว้ในประเภทเดียวกันโดยใช้การวิเคราะห์คุณสมบัติร่วม (attribute) จะทำให้ทราบว่ากลุ่มคำศัพท์นั้นอยู่ในกลุ่มที่อยู่ในประเภทหรือกลุ่มเดียวกันได้ ในการวิเคราะห์คุณสมบัติร่วมของตา หู จมูก และปาก เริ่มจากการศึกษาความหมายพื้นฐานหรือความหมายโดยตรงของคำก่อน จากนั้นจึงไปสู่การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาความหมายขยายซึ่งนำไปสู่ความเป็นอุปลักษณะ โดยจากการวิเคราะห์ข้อมูลการใช้ภาษาที่เก็บรวบรวมทำให้จัดคุณสมบัติของ 눈 [nun] ‘ตา’ 귀 [kwi] ‘หู’ 코 [k'o] ‘จมูก’ และ 입 [ɪip] ‘ปาก’ ได้ ดังต่อไปนี้

National Institute of the Korean Language (2012) ได้ให้ความหมายโดยตรงของคำว่า 눈 [nun] ‘ตา’ 귀 [kwi] ‘หู’ 코 [k'o] ‘จมูก’ และ 입 [ɪip] ‘ปาก’ คือ 눈 [nun] ‘ตา’ ว่าเป็นอวัยวะส่วนหนึ่งของร่างกายที่ทำให้มนุษย์หรือสัตว์มองเห็นสิ่งต่าง ๆ บนโลกได้ เป็นสายตาหรือความสามารถในการมองเห็น ส่วนความหมายที่เกิดจากการขยายความซึ่งเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของคำว่า 눈 [nun]

‘ตา’ คือ มุมมองหรือทัศนคติในการพิจารณาสิ่งต่าง ๆ รอบตัวได้ 귀 [kwi] ‘หู’ เป็นอวัยวะที่อยู่ด้านข้างของศีรษะ ทั้งสองข้างทำหน้าที่รับฟังเสียงต่าง ๆ ส่วนความหมายที่เกิดจากการขยายความซึ่งเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของคำว่า 귀 [kwi] ‘หู’ คือ ส่วนที่จับทั้งสองด้านของโองหรือถ้วย ส่วนปลายของเสื้อผ้าเกาหลีโบราณ ส่วนในสุดของกระเป่าพกพาเกาหลีโบราณ 코 [k'o] ‘จมูก’ เป็นอวัยวะที่อยู่ตรงกลางของใบหน้าซึ่งมีหน้าที่หายใจและรับรู้กลิ่นและช่วยในการออกเสียงด้วย ส่วนความหมายที่เกิดจากการขยายความซึ่งเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของคำว่า 코 [k'o] ‘จมูก’ คือ ส่วนปลายของรองเท้าหรือถุงเท้าโบราณ และ 입 [ɪip] ‘ปาก’ ว่าเป็นอวัยวะส่วนที่จากริมฝีปากจนถึงหลอดลม มีหน้าที่บริโภคอาหารและเปล่งเสียง ส่วนความหมายที่เกิดจากการขยายความซึ่งเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของคำว่า 입 [ɪip] ‘ปาก’ คือ จำนวนคนที่กิน และคำพูด

จากการวิเคราะห์คุณสมบัติของ 눈 [nun] ‘ตา’ 귀 [kwi] ‘หู’ 코 [k'o] ‘จมูก’ และ 입 [ɪip] ‘ปาก’ ที่พบในข้อมูลการใช้ภาษา แสดงให้เห็นถึงคุณสมบัติอื่น ๆ ของแต่ละอวัยวะที่นอกเหนือจากคุณสมบัติในความหมายพื้นฐานหรือความหมายโดยตรง เมื่อนำอวัยวะทั้ง 4 ส่วนมาเทียบกันเพื่อพิจารณาคุณสมบัติ โดยหากอวัยวะนั้นมีคุณสมบัตินั้นก็ใส่เครื่องหมาย + และหากไม่มีคุณสมบัตินั้นก็ใส่เครื่องหมาย - และหากมีหรือไม่มีคุณสมบัตินั้นก็ใส่เครื่องหมาย +/- ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1 คุณสมบัติร่วมของ 눈 [nun] ‘ตา’ 귀 [kwi] ‘หู’ 코 [k'o] ‘จมูก’ และ 입 [ɪip] ‘ปาก’

ลำดับ	คุณสมบัติ	눈 (ตา)	귀 (หู)	코 (จมูก)	입 (ปาก)
คุณสมบัติสถานที่					
1	มีสภาวะเปิดหรือปิด	+	+	-	+
2	มีบริเวณเข้าออก	+	+	-	+
3	มีบริเวณที่สามารถกระทำสิ่งต่างๆ	+	-	+	+
4	มีเหตุการณ์เกิดขึ้นข้างใน	+	-	+	+
คุณสมบัติสิ่งของ					
5	มีการใช้งาน	-	-	-	+
6	มีการเสื่อมสภาพจากการใช้งาน	-	+	-	+
7	มีมูลค่า	+	+	+	+
8	มีน้ำหนัก	-	-	-	+
9	มีขนาด	-	+	-	+

ลำดับ	คุณสมบัติ	눈 (ตา)	귀 (หู)	코 (จมูก)	입 (ปาก)
10	มีการเจาะทะลุได้	-	+	-	-
11	มีการเปลี่ยนการครอบครอง	+	+	-	+
12	มีการหมุนหรือพลิกกลับ	+	-	-	-
13	ใช้เป็นเครื่องมือ	+	-	-	+
14	มีสภาพความเสียหาย	-	-	+	-
15	มีการส่องแสง	+	-	-	+
16	มีระบบเครื่องจักร	-	-	-	+
17	มีการขัดข้องของระบบเครื่องจักร	-	-	-	+
18	มีการเย็บหรือร้อย	-	-	+	+
19	สามารถนำไปห่อหุ้มได้	+	-	-	-
20	มีสภาพการบรรจุ	+	-	-	+
21	มีการร่วซึม	+	-	-	+
คุณสมบัติสิ่งมีชีวิต					
22	มีการแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ	+	+	-	+
23	มีสภาพอาการต่าง ๆ	+	+	-	-

จากตารางแสดงคุณสมบัติข้างต้น อธิบายตามกลุ่มของคุณสมบัติได้ดังนี้

คุณสมบัติของสถานที่ National Institute of the Korean Language (2012) ได้ระบุว่า สถานที่คือ พื้นที่ที่มีการกระทำหรือเกิดเหตุการณ์บางอย่าง ซึ่งการจะมีการกระทำต่าง ๆ ได้ต้องมีกรเข้าไปในพื้นที่นั้น ๆ และบรรยายสภาพของพื้นที่นั้น ๆ ได้ จากความหมายของสถานที่ข้างต้นทำให้สรุปได้ว่า การมีคุณสมบัติของสถานที่จัดกลุ่มได้เป็น 4 กลุ่ม ได้แก่ มีสภาวะเปิดหรือปิด การมีบริเวณเข้าออก มีบริเวณที่สามารถกระทำสิ่งต่างๆ และมีเหตุการณ์เกิดขึ้นข้างใน จากข้อมูลแสดงให้เห็นว่าค่าที่มีคุณสมบัติของสถานที่ครบทุกคุณสมบัติได้แก่ 눈 [nun] ‘ตา’ และ 입 [ɪp] ‘ปาก’ ส่วน 귀 [kwɪ] ‘หู’ และ 코 [kʰo] ‘จมูก’ มีคุณสมบัติร่วมกับคุณสมบัติของสถานที่ 2 คุณสมบัติ

คุณสมบัติของสิ่งของ National Institute of the Korean Language (2012) ได้ระบุว่า สิ่งของคือ เป็นสิ่งที่มีรูปร่างต่าง ๆ เป็นสิ่งที่ซื้อและขายเปลี่ยนถ่ายการครอบครองได้ นอกจากนี้ Lim (2001) ได้แบ่งประเภทของสิ่งของเพื่อแสดงขอบข่ายที่ชัดเจนขึ้นโดยแบ่งตามสภาพของสิ่งของซึ่ง ได้แก่ ของแข็ง ของเหลว และแบ่งตามบทบาทหน้าที่หรือการใช้งานสิ่งของ ได้แก่ เป็นสิ่งของที่ช่วยเคลื่อนย้าย สิ่งของที่ใช้งานด้านต่างๆ ทำให้สรุปได้ว่า สิ่งของมี

คุณสมบัติ คือการมีความหนาแน่นมีรูปร่าง มีน้ำหนัก มีการใช้งาน และการเปลี่ยนถ่ายการครอบครองได้อีกทั้งมีการเปลี่ยนสภาพต่าง ๆ ซึ่งในการวิเคราะห์คุณสมบัติของ 눈 [nun] ‘ตา’ 귀 [kwɪ] ‘หู’ 코 [kʰo] ‘จมูก’ และ 입 [ɪp] ‘ปาก’ ทำให้ได้คุณสมบัติร่วมกับสิ่งของ โดยหากมีคุณสมบัติของสิ่งของหนึ่งคุณสมบัติขึ้นไปก็ถือว่าอวัยวะนั้นมีคุณสมบัติร่วมกับสิ่งของ ทั้งนี้คุณสมบัติที่ 5 - 21 เป็นคุณสมบัติสิ่งของ จัดกลุ่มได้เป็น 10 กลุ่มได้แก่ สิ่งของที่มีการใช้งาน มีการเสื่อมสภาพ มีมูลค่า มีน้ำหนักและขนาด เจาะทะลุได้ มีการเปลี่ยนการครอบครอง หมุนหรือพลิกกลับได้ เป็นเครื่องมือต่างๆ เป็นต้น จากข้อมูลแสดงให้เห็นว่า 눈 [nun] ‘ตา’ 귀 [kwɪ] ‘หู’ 코 [kʰo] ‘จมูก’ และ 입 [ɪp] ‘ปาก’ มีคุณสมบัติการเป็นสิ่งของ 입 [ɪp] ‘ปาก’ มีคุณสมบัติการเป็นสิ่งของ 13 คุณสมบัติ 눈 [nun] ‘ตา’ มีคุณสมบัติการเป็นสิ่งของ 8 คุณสมบัติ 귀 [kwɪ] ‘หู’ มีคุณสมบัติการเป็นสิ่งของ 5 คุณสมบัติ และ 코 [kʰo] ‘จมูก’ มีคุณสมบัติการเป็นสิ่งของ 3 คุณสมบัติ

คุณสมบัติของสิ่งมีชีวิต National Institute of the Korean Language (2012) ได้ระบุว่า สิ่งมีชีวิต คือ สิ่งต่าง ๆ ที่มีชีวิตอยู่ มีการเจริญเติบโตขยายจำนวน โดยแบ่งออกเป็นคน สัตว์ พืช และเซลล์ต่าง ๆ จากความหมายดังกล่าวนี้ นำไปวิเคราะห์หาคุณสมบัติในข้อมูลทำให้พบว่าสิ่ง

มีชีวิตมีคุณสมบัติ คือ มีพฤติกรรม และอาการต่าง ๆ แบ่งได้เป็น คน สัตว์ และส่วนของร่างกาย ทำให้ได้คุณสมบัติร่วมกับสิ่งมีชีวิต หากมีคุณสมบัติของสิ่งมีชีวิตหนึ่งคุณสมบัติขึ้นไปก็ถือว่าอวัยวะนั้นมีคุณสมบัติร่วมกับสิ่งมีชีวิต ทั้งนี้คุณสมบัติที่ 22 - 23 เป็นคุณสมบัติสิ่งมีชีวิต จากข้อมูลพบว่า 눈 [nun] 'ตา' และ 귀 [kwɪ] 'หู' มีคุณสมบัติสิ่งมีชีวิตทั้งสองคุณสมบัติคือมีการแสดงพฤติกรรมและมีสภาพอาการ 입 [ɪp] 'ปาก' มีคุณสมบัติสิ่งมีชีวิตเพียงคุณสมบัติเดียวคือมีการแสดงพฤติกรรม ส่วน 코 [k'o] 'จมูก' ไม่มีคุณสมบัติสิ่งมีชีวิต

จากการวิเคราะห์การมีคุณสมบัติร่วมระหว่าง 눈 [nun] 'ตา' 귀 [kwɪ] 'หู' 코 [k'o] 'จมูก' และ 입 [ɪp] 'ปาก' กับสถานที่ สิ่งของ และสิ่งมีชีวิตสามารถวิเคราะห์ได้จากคุณสมบัติทางความหมาย และคุณสมบัติทางวากยสัมพันธ์ ซึ่งมีการใช้คำบ่งชี้ และคำกริยา ซึ่งการที่ 눈 [nun] 'ตา' 귀 [kwɪ] 'หู' 코 [k'o] 'จมูก' และ 입 [ɪp] 'ปาก' มีคุณสมบัติอื่นแสดงให้เห็น 눈 [nun] 'ตา' 귀 [kwɪ] 'หู' 코 [k'o] 'จมูก' และ 입 [ɪp] 'ปาก' ถูกมองว่าเป็นสิ่งอื่นที่มีคุณสมบัติร่วมบางประการคล้ายคลึงกัน จึงทำให้ปรากฏข้อมูลการใช้ภาษาที่มีคำว่า 눈 [nun] 'ตา' 귀 [kwɪ] 'หู' 코 [k'o] 'จมูก' และ 입 [ɪp] 'ปาก' ในวงความหมายที่ตรงกับคุณสมบัติของ สถานที่ สิ่งของ และสิ่งมีชีวิต สะท้อนให้เห็นมโนทัศน์ของผู้ใช้ภาษา 눈 [nun]

(1)

그	사람은	너희들	눈밖에	있느니라.
kw	saramun	nohidul	nunpak'e	ɪitnunira
นั่น	คน	เธอ พวก	ตา.นอก.ที่	อยู่

คนนั้นอยู่ที่นอกตาพวกเธอ (พวกเธอไม่ได้สนใจคนนั้นสินะ) (CEy : 3, 212)

(2)

듣고 싶지 않은	얘기는	아예	귀 밖으로	흘려버리는
tutko sipsi ʔanun	jekinun	ʔaje	kwipak'uro	hulljɔ pɔrinun
ได้ยินอยากไม่.ที่	เรื่อง	โดยสิ้นเชิง	หู.นอก.ทาง	ไหลทิ้งที่

เรื่องที่ไม่อยากได้ยินก็ปล่อยให้ไหลทิ้งไปนอกหู (เรื่องที่ไม่อยากได้ยินก็ไม่ต้องสนใจฟัง) (CEa: 3, 105)

ตัวอย่าง (1) - (2) เป็นประโยคที่ใช้คำกริยาทั่วไปกับคำบ่งชี้ -에 [ɛ] 'ที่' -에서 [ɛsɔ] 'ที่' หรือ 'จาก' และ -(으)로 [ɛuro] 'ทาง' ทำให้ตัวอย่าง (1) แปลว่า 'อยู่ที่' ตัวอย่าง (2) แปลว่า 'ไหลไปที่' ซึ่งความหมายเหล่านี้ทำให้เห็นว่ามียังบางอย่างหรือมีการกระทำเกิดขึ้นในสถานที่หรือพื้นที่ใดที่หนึ่ง เมื่อนำมาใช้กับ 눈 [nun] 'ตา'

'ตา' 귀 [kwɪ] 'หู' 코 [k'o] 'จมูก' และ 입 [ɪp] 'ปาก' ตามรายละเอียดในหัวข้อต่อไป

2. อุปลักษณณ์มโนทัศน์ของ 눈 [nun] 'ตา' 귀 [kwɪ] 'หู' 코 [k'o] 'จมูก' และ 입 [ɪp] 'ปาก' อุปลักษณณ์สถานที่

2.1 อุปลักษณณ์สถานที่ช่วยในการอธิบายเกี่ยวกับอวัยวะทั้งสี่ส่วนซึ่งมีคุณสมบัติบางประการที่คล้ายคลึงกับคุณสมบัติของสถานที่จึงทำให้เชื่อมโยงคุณสมบัติที่มีร่วมกันบางประการของมโนทัศน์ทั้งสองในระบบปริธานของผู้ใช้ภาษา ทั้งนี้ถ้อยคำอุปลักษณณ์ที่พบสามารถวิเคราะห์ได้จากปรากฏการณ์ร่วมของคำ ได้แก่ คำบ่งชี้ และคำกริยาดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.1.1 อุปลักษณณ์สถานที่จากการปรากฏร่วมของคำบ่งชี้

ในภาษาเกาหลีมีคำบ่งชี้ที่ใช้กับสถานที่แต่มีการนำมาใช้กับ 눈 [nun] 'ตา' 귀 [kwɪ] 'หู' 코 [k'o] 'จมูก' และ 입 [ɪp] 'ปาก' ทำให้สามารถวิเคราะห์ได้ว่า 눈 [nun] 'ตา' 귀 [kwɪ] 'หู' 코 [k'o] 'จมูก' และ 입 [ɪp] 'ปาก' มีคุณสมบัติของสถานที่ ซึ่งคำบ่งชี้ที่พบการใช้ในข้อมูล ได้แก่ คำบ่งชี้ -에 [ɛ] 'ที่' -에서 [ɛsɔ] 'ที่' หรือ 'จาก' และ -(으)로 [ɛuro] 'ทาง' โดยถ้อยคำอุปลักษณณ์สถานที่ที่ได้จากการวิเคราะห์คำบ่งชี้ ยกตัวอย่างได้ดังนี้

귀 [kwɪ] 'หู' 코 [k'o] 'จมูก' และ 입 [ɪp] 'ปาก' ทำให้เห็นว่าผู้ใช้ภาษามองว่าคุณสมบัติบางประการของตา หู จมูก และปาก สัมพันธ์กับสถานที่คือ เป็นทั้งจุดหมายปลายทาง พื้นที่ที่มีการเข้าและออก และมีการประกอบกิจกรรมต่าง ๆ จากข้อมูลการใช้ภาษาดังกล่าวจึงทำให้สรุปได้ว่าความเป็นสถานที่ถูกแสดงให้เห็นโดยคำบ่งชี้สถานที่ที่ใช้

2.1.2 อุปลักษณะสถานที่จากการปรากฏร่วมของคำกริยา

จากข้อมูลถ้อยคำอุปลักษณะที่พบอุปลักษณะมโนทัศน์สถานที่ที่มีการใช้วงความหมายต้นทางที่เกี่ยวกับมโนทัศน์สถานที่มาใช้ในวงความหมายของ 눈 [nun] 'ตา' 귀 [kwi] 'หู' 코 [k'o] 'จมูก' และ 입 [ɿip] เมื่อนำคำกริยาที่ปรากฏในข้อมูลที่ใช้กับ 눈 [nun] 'ตา' 귀 [kwi] 'หู' 코 [k'o] 'จมูก' และ 입 [ɿip] มาเปรียบเทียบกัน ทำให้มองเห็นว่าคำกริยาบางคำปรากฏใช้กับอวัยวะร่วมกัน แต่

คำกริยาบางคำใช้เฉพาะกับบางอวัยวะเท่านั้น จากข้อมูลทำให้สรุปคำกริยาที่ปรากฏร่วมกับ 눈 [nun] 'ตา' 귀 [kwi] 'หู' 코 [k'o] 'จมูก' และ 입 [ɿip] ดังต่อไปนี้

ก. กลุ่มคำกริยาแสดงการเคลื่อนที่เข้าออกสถานที่ เมื่อนำคำกริยากลุ่มนี้ใช้ร่วมกับคำบ่งชี้ -에 [ɿe] 'ที่' -에서 [ɿesɔ] 'ที่' หรือ 'จาก' และ - (으)로 [ɿwro] 'ทาง' ซึ่งเป็นคำบ่งชี้สถานที่ ยกตัวอย่างดังต่อไปนี้

(3)

등대가	눈에	들어왔어요.
tunɰɰeka	nune	tuɰɰowatsɔjo
ประภาคาร	ตา.ที่	เข้ามา

ประภาคารเข้ามาที่ตา (เห็นประภาคาร) (CEy : 3, 213)

(4)

귀에	들어가다
kwiɿe	tuɰɰokada
หู.ที่	เข้าไป

เข้าไปที่หู (ได้ยิน) (DEa : 32)

(5)

코 앞에	다가온다.
k'o ɿap ^h e	takaɿonda
จมูก.หน้า.ที่	มาใกล้

มาใกล้ที่หน้าจมูก (มาใกล้มาก) (CN : 3, 171)

(6)

말을	입에	올리기	시작했다.
mallwɰl	ɿibe	ɿolliki	sitsak ^h ett'a
คำพูด	ปาก.ที่	เอาขึ้น	เริ่ม

ได้เริ่มเอาคำพูดขึ้นที่ปาก (เริ่มพูด) (CM : 3,1384)

ตัวอย่าง (3) - (6) แสดงให้เห็นว่าเมื่อคำกริยาที่แสดงการเคลื่อนที่เข้าหรือออกมาใช้กับ 눈 [nun] 'ตา' 귀 [kwi] 'หู' 코 [k'o] 'จมูก' และ 입 [ɿip] 'ปาก' ทำให้อวัยวะทั้งสี่ส่วนถูกมองเป็นสถานที่ที่มีการเคลื่อนที่เข้าออกหรือมีบางสิ่งผ่านไปมา โดยโยงกับความหมายหลักของอวัยวะ ทำให้ทราบมโนทัศน์ของอวัยวะทั้งสี่ส่วนได้แก่ เมื่อมีบางสิ่งเคลื่อนเข้าที่ตามีความหมายคือ การมองเห็น หรือสิ่งต่าง ๆ เข้ามาอยู่ในมุมมอง เมื่อมีบางสิ่งเคลื่อนที่เข้าสู่หูจะมีความหมายถึงการได้ยินหรือรับข้อมูลทางการได้ยิน เมื่อมีบางสิ่งเข้าหรือออกจากปากจะมีความหมายถึง การพูดหรือการแสดงความคิดเห็นด้วยวาจา ส่วนจมูกจะมีความหมายแตกต่างกับอวัยวะส่วนอื่น เนื่องจากจมูกไม่มีข้อมูลของการเคลื่อนที่เข้าหรือออก แต่มีข้อมูลที่

แสดงการเคลื่อนที่มาใกล้ ๆ ซึ่งจมูกเป็นอวัยวะบนใบหน้าส่วนที่ยื่นออกมาตรงกลางใบหน้า เมื่อมีบางอย่างเคลื่อนมาใกล้จมูกแสดงว่าสิ่งนั้นเคลื่อนมาในระยะที่ประชิดมาก จากการวิเคราะห์ข้อมูล 눈 [nun] 'ตา' 귀 [kwi] 'หู' 코 [k'o] 'จมูก' และ 입 [ɿip] 'ปาก' ที่นำมาใช้ร่วมกับคำกริยาแสดงการเคลื่อนที่และคำบ่งชี้สถานที่สะท้อนมโนทัศน์ของผู้ใช้ภาษาว่า 눈 [nun] 'ตา' 귀 [kwi] 'หู' 코 [k'o] 'จมูก' และ 입 [ɿip] 'ปาก' เป็นเหมือนสถานที่ที่มีการนำเข้าหรือส่งออก ได้แก่ มุมมอง ความรู้สึก ความนึกคิดต่างๆ

ข. กลุ่มคำกริยาแสดงการกระทำต่างๆหรือแสดงการเกิดเหตุการณ์ในสถานที่ จากข้อมูลพบว่ามีการใช้คำกริยาที่แสดงการกระทำ

ต่าง ๆ หรือแสดงการเกิดเหตุการณ์ในสถานที่กับอวัยวะตา หู จมูก และปาก ซึ่งคำกริยาเหล่านี้ปกติแล้วเป็นคำกริยาทั่ว ๆ ไปสามารถใช้ในการอธิบายความหมายด้านอื่น ๆ ได้ แต่เมื่อนำคำกริยากลุ่มแสดงการกระทำต่าง ๆ นี้มาใช้ร่วมกับคำบ่งชี้ **-에 [ʔe]** 'ที่' **-에서 [ʔeso]** 'ที่' ซึ่งเป็นคำบ่งชี้สถานที่ โดยเมื่อคำบ่งชี้เหล่านี้ตามหลัง

คำนามจะบ่งชี้ว่าคำนามคำนั้นเป็นสถานที่ซึ่งมีการกระทำต่าง ๆ อยู่ในบริเวณสถานที่นั้น ๆ จึงทำให้ข้อมูลข้างต้นเป็นการแสดงให้เห็นว่า **눈 [nun]** 'ตา' **귀 [kwɨ]** 'หู' **코 [kʰo]** 'จมูก' และ **입 [ʔip]** 'ปาก' ถูกมองว่าเป็นสถานที่ตั้งตัวอย่างต่อไปนี้

(7)	책이 tsʰeki หนังสือ	눈앞에 nun ʔapʰe ตา.หน้า.ที่	나타난다. natʰananda ปรากฏตัว	
	หนังสือปรากฏตัวที่หน้าตา (มองเห็นหนังสือ)			(CEy : 5, 1626)

(8)	귀에 kwɨʔe หู.ที่	못이 mosi ตะปูล	박히다 pakʰida ถูกตอก	
	ตะปูลถูกตอกที่หู (ถูกทำให้จำได้)			(DEa : 25)

(9)	코에 kʰo ʔe จมูก.ที่	걸다 kolda แขวน		
	แขวนที่จมูก (ติดตัวไว้ด้วยความภาคภูมิใจ)			(DN : 15)

(10)	입에 ʔibe ปาก.ที่	자물쇠를 tsamulswerul กุญแจ	채우다 tsʰɛʔuda ลือค	
	ลือคกุญแจที่ปาก (ไม่พูด)			(DM : 33)

ตัวอย่าง (7) – (10) เป็นการใช้นำคำกริยากลุ่มที่แสดงการกระทำในสถานที่และปรากฏร่วมกับคำบ่งชี้ ซึ่งแสดงความเป็นสถานที่ซึ่งมีความหมายใช้ในวงความหมายของสถานที่แสดงการกระทำหรือการเกิดเหตุการณ์ในสถานที่นั้น ๆ ตัวอย่าง (7) แสดงความเป็นสถานที่ที่มีความหมายว่ามีการปรากฏตัว ในที่นี้เมื่อนำมาใช้กับ **눈 [nun]** 'ตา' ทำให้ **눈 [nun]** 'ตา' ถูกมองว่าเป็นสถานที่ จึงมีความหมายถึงการมองเห็นหรือปรากฏในขอบเขตระยะการมองเห็น ตัวอย่าง (8) แสดงความเป็นสถานที่ที่มีการตอกตะปูลไปเป็นการกระทำซ้ำ ๆ ย้ำไปเรื่อย ๆ เมื่อตอกตะปูลที่หูแสดงให้เห็นถึงการที่ต้องฟังเรื่องเดิม ๆ จนจำได้ ตัวอย่าง (9) แสดงความเป็นสถานที่ที่มีการแขวนบางอย่าง ซึ่งเมื่อแขวนไว้ที่ **코 [kʰo]** 'จมูก' แสดงให้เห็นถึงการมีความภาคภูมิใจ และเมื่อมีบางอย่างแขวนอยู่แสดงให้เห็น

เห็นถึงการมีบางอย่างในครอบครองหรือติดตัวไว้ด้วยความภาคภูมิใจ ตัวอย่าง (10) แสดงให้เห็นว่า **입 [ʔip]** 'ปาก' เป็นสถานที่ที่มีประตูปิดล็อกได้ซึ่งหมายความถึง **입 [ʔip]** 'ปาก' ไม่ได้ทำหน้าที่พูด จากตัวอย่างข้างต้นทำให้สะท้อนมโนทัศน์ของผู้ใช้ภาษาว่า **눈 [nun]** 'ตา' **귀 [kwɨ]** 'หู' **코 [kʰo]** 'จมูก' และ **입 [ʔip]** 'ปาก' เป็นสถานที่ที่ปิดล้อมมีบริเวณด้านในเพื่อกระทำเหตุการณ์ต่าง ๆ ส่วนจมูกเป็นอวัยวะส่วนที่ยื่นออกมาจากกลางใบหน้า ในมโนทัศน์ของผู้ใช้ภาษามองว่าสามารถแขวนหรือห้อยสิ่งของได้ ซึ่งเมื่อมีการแขวนหรือห้อยไว้ย่อมทำให้ผู้อื่นเห็นได้ชัด ซึ่งเจ้าของย่อมมีความภาคภูมิใจในการแขวนหรือห้อยสิ่ง ๆ นั้น

ค. กลุ่มคำกริยาแสดงการบอกสภาพของสถานที่ ซึ่งพบข้อมูลเฉพาะ **눈 [nun]** 'ตา' **귀 [kwɨ]** 'หู' **코 [kʰo]** 'จมูก' และ **입 [ʔip]** 'ปาก' ดังตัวอย่างประโยคต่อไปนี้

บางประการของมโนทัศน์สิ่งของกับตา หู จมูก และปาก ในระบบปริธานของผู้ใช้ภาษา ทั้งนี้ถ้อยคำอุปลักษณะที่พบสามารถวิเคราะห์ได้จากการปรากฏร่วมของคำ ได้แก่ คำบ่งชี้ และคำกริยา ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.2.1 อุปลักษณะสิ่งของจากการปรากฏร่วมของคำบ่งชี้ ในการวิเคราะห์ความเป็นอุปลักษณะสิ่งของของการใช้คำบ่งชี้ที่มีส่วนสำคัญที่ทำให้จำแนกถ้อยคำอุปลักษณะ

(14)	눈이	빠지도록	기다렸다
	nuni	p'atsidorok	kidarjott'a
	ตา	หลุด.จน	รอ
	รอจนตาหลุด (รอนานมาก)		(CEy : 3, 2438)

(15)	귀가	뚫리다	
	kwika	t'ullida	
	หู	ถูกเจาะ	
	หูถูกเจาะ (ฟังรู้เรื่อง)		(DEa : 6)

(16)	코를	걸다	
	k'orwul	kolda	
	จมูก	แขวน	
	แขวนจมูก (พกติดตัวด้วยความภาคภูมิใจ)		(DN: 6)

(17)	이번에도	입으로	치울래?
	ʔibonedo	ʔiburo	tsi'ure
	ครั้งนี้ใน.ก็	ปาก.โดย	ทำความสะอาด.หรือ
	ในครั้งนี้ก็ทำความสะอาดด้วยปากหรือ(ในครั้งนี้จะจัดการด้วยคำพูดหรือ)		(CM: 3, 2450)

ตัวอย่าง (14) - (17) เป็นการใช้คำบ่งชี้ช่วยในการพิจารณาความเป็นอุปลักษณะสิ่งของโดยคำบ่งชี้ แสดงให้เห็นมโนทัศน์ว่าใช้ตาทำหน้าที่ในการมองมากเกินไปจนหลุดออกมา ตัวอย่าง (15) แสดงมโนทัศน์ให้เห็นว่าหูมีช่องที่ข้อมูลเข้าไปดังนั้นการที่ถูกเจาะจึงเปรียบเสมือนการที่ข้อมูลได้เจาะเข้าไปในหูทำให้ฟังเข้าใจได้ดี ตัวอย่าง (16) จมูกเป็นอวัยวะที่เปรียบถึงความภาคภูมิใจ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าเมื่อแขวนจมูกไว้หมายถึงการมีหรือพกพาบางอย่างไว้ด้วยความภาคภูมิใจ และตัวอย่าง (17) เมื่อนำปากมาใช้เป็นเครื่องมือในการทำมาสะอาดหรือการชำระล้าง แสดงให้เห็นมโนทัศน์ว่าการทำหน้าที่ของปากสามารถแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้

2.2.2 อุปลักษณะสิ่งของจากการปรากฏร่วมของ คำกริยา

ระหว่างสถานที่และสิ่งของได้ โดยในภาษาเกาหลีมีคำบ่งชี้ประธานได้แก่ -이/-가 [ʔi/ka] และ -은/-는 [ʔn/nun] และคำบ่งชี้กรรม ได้แก่ -을/-를 [ʔl/rwl] และคำบ่งชี้เครื่องมือ -(으)로 [ʔuro] 'ทาง' หรือ 'โดย' ซึ่งคำบ่งชี้เหล่านี้เมื่อนำไปเติมหลังคำนามก็จะแสดงความเป็นประธานและกรรม หรือเครื่องมือให้แก่คำนามนั้นๆ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

จากข้อมูลถ้อยคำอุปลักษณะที่พบอุปลักษณะมโนทัศน์สิ่งของ ซึ่งมีการใช้ความหมายต้นทางที่เกี่ยวกับมโนทัศน์สิ่งของมาใช้ในวงความหมายของ 눈 [nun] 'ตา' 귀 [kwi] 'หู' 코 [k'o] 'จมูก' และ 입 [ʔip] 'ปาก' เมื่อนำคำกริยาที่ปรากฏในข้อมูลที่ใช้กับ 눈 [nun] 'ตา' 귀 [kwi] 'หู' 코 [k'o] 'จมูก' และ 입 [ʔip] 'ปาก' มาเปรียบเทียบกัน ทำให้มองเห็นว่าคำกริยาบางคำปรากฏใช้กับอวัยวะร่วมกัน แต่คำกริยาบางคำใช้เฉพาะกับบางอวัยวะเท่านั้น จากข้อมูลทำให้สรุปคำกริยาที่ปรากฏร่วมกับ 눈 [nun] 'ตา' 귀 [kwi] 'หู' 코 [k'o] 'จมูก' และ 입 [ʔip] 'ปาก' ดังต่อไปนี้

ก. คำกริยาที่ปรากฏร่วมกับ 눈 [nun] 'ตา' 귀 [kwi] 'หู' 코 [k'o] 'จมูก' และ 입 [ʔip] 'ปาก' ที่แสดงการบอกสภาพของสิ่งของ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่าง (24) ทำให้จมูกถูกมองว่าเป็นสิ่งทอที่มีการร้อยหรือเย็บได้ การถูกร้อยจมูกแสดงให้เห็นถึงการถูกชักจูงให้ปฏิบัติหรือคิดไปในทิศทางที่มุ่งไป ตัวอย่าง (25) ปากถูกมองว่าเป็นสิ่งของที่ปิดผนึกได้ การที่ปากทำให้ปากปิดไว้ไม่ว่าจะเป็นการปิดผนึกเหมือนปิดซองจดหมายหรือการเย็บ

ร้อยให้ปากติดกันแสดงให้เห็นถึงการทำให้ปากไม่สามารถทำหน้าที่เปล่งเสียงหรือพูดออกมาได้

ค. คำกริยาที่ปรากฏร่วมกับ 눈 [nun] 'ตา' 귀 [kwɪ] 'หู' 코 [k'o] 'จมูก' และ 입 [ɪp] 'ปาก' ที่เกี่ยวกับการเปลี่ยนถ่ายการครอบครองสิ่งของ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

(26)

병식이형은	그녀에게	눈	한번	주지 않았다
pjɔŋsikihjɔŋun	kunjoʔeke	nun	hanbon	tsutsi ʔanatt'a
พียงซิก.พี	หล่อน.แก่	ตา	สักครั้ง	ให้.ไม่

พียงซิกไม่ให้ตาแก่หล่อนสักครั้ง (พียงซิกไม่ส่งสายตาวาเข้าใจหล่อนสักครั้ง) (CEy: 3, 413)

(27)

귀를	팔다
kwirul	pʰalda
หู	ขาย

ขายหู (ทิ้งความสนใจและสติไว้ที่อื่น) (DEa: 22)

(28)

소설은	작가의	입을	빌려	말하지 않는다.
sosɔlun	tsakk'aʔe	ʔibul	pilljo	malhatsi ʔannunda
นวนิยาย	นักเขียน.ของ	ปาก	ยืม	พูด.ไม่

นวนิยายไม่ยืมปากของนักเขียนพูด (นวนิยายไม่ได้พูดแทนนักเขียน) (CM: 3, 4417)

ตัวอย่าง (26) – (28) เป็นการใช้คำกริยาที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนถ่ายการครอบครองสิ่งของกับ 눈 [nun] 'ตา' 귀 [kwɪ] 'หู' 코 [k'o] 'จมูก' และ 입 [ɪp] 'ปาก' ตัวอย่าง (26) ตาถูกมองว่าเป็นสิ่งที่ให้ผู้อื่นได้ การให้ตาแสดงให้เห็นว่าเมื่อใช้ตาทำหน้าที่มองจนเข้าใจสิ่งที่เห็นแล้วนำไปให้แก่ผู้อื่น หมายถึง การส่งความเข้าใจให้ผู้อื่น ตัวอย่าง (27) ทำให้หูถูกมองว่าเป็นสิ่งของที่สามารถขาย

ต่อกันได้ การขายหูแสดงให้เห็นถึงการให้ผู้อื่นนำไปทำหน้าที่ได้ยินหรือรับฟังแทนตนเอง ตัวอย่าง (28) ปากถูกมองว่าเป็นสิ่งของที่ยืมยืมกันได้ การยืมปากจึงหมายถึงการให้ผู้อื่นพูดหรือแสดงความคิดเห็นแทน

ง. คำกริยาที่ปรากฏร่วมกับ 눈 [nun] 'ตา' 귀 [kwɪ] 'หู' 코 [k'o] 'จมูก' และ 입 [ɪp] 'ปาก' ที่เกี่ยวกับสภาพการบรรจุดังตัวอย่างต่อไปนี้

(29)

두	눈	가득	정겨움을	담고서
tu	nun	kaduk	tsŋkjoʔumul	tamkoso
สอง	ตา	เต็ม	ความผูกพัน	หลังจากใส่แล้ว

สองตาใส่ความผูกพันเต็มแล้ว (สองตาเปี่ยมด้วยความผูกพัน) (CEy: 3, 366)

(30)

귀에	담다
kwɪʔe	tamda
ที่หู	ใส่

ใส่ที่หู (ฟังอย่างละเอียด) (DEa : 31)

(31)	왜	하필	어머니라는	단어가	그때
	wɛ	hap ^h il	ʔomomiranun	tanoka	kwut ^h ɛ
	ทำไม	ทำไมต้อง	แม่ว่า	คำศัพท์	ตอนนั้น
	내 입에서	새어나왔을까?			
	nɛ ʔibesɔ	sɛʔonawatswɪk'a			
	ของฉัน.ปาก.จาก	รั่วออกมา.กันนะ			

ทำไมตอนนั้นคำศัพท์ว่าแม่ต้องรั่วออกมาจากปากของฉันนะ (ทำไมตอนนั้นฉันจึงพูดคำว่าแม่ออกมากันนะ)

(CM: 3, 1888)

ตัวอย่าง (29) – (31) เป็นการใช้คำกริยาที่เกี่ยวกับสภาพการบรรจุกับ 눈 [nun] ‘ตา’ 귀 [kwɪ] ‘หู’ และ 입 [ʔip] ‘ปาก’ ตัวอย่าง (29) – (30) เป็นการใช้คำกริยาที่เกี่ยวกับสภาพการบรรจุของภาชนะซึ่งถือว่าเป็นสิ่งของกับตาและหู โดยคำว่า 담다 [tamda] ‘ใส่’ ใช้เฉพาะใส่หรือบรรจุลงในภาชนะเท่านั้น เมื่อใช้กับหูทำให้หูถูกมองว่าเป็นภาชนะ โดยหูซึ่งเป็นอวัยวะที่เกี่ยวกับการได้ยินหรือการรับข้อมูลทางการได้ยิน การใส่หรือบรรจุบางอย่างที่หูแสดงให้เห็นถึงการทำหน้าที่ใส่ข้อมูลลงไปที่หูซึ่งมีหน้าที่ในการฟัง ดังนั้นคำว่า 귀 [kwɪ] ‘หู’ จึงหมายถึง การได้ฟังแล้วอย่างละเอียด ตัวอย่าง (31) ปากถูกมองเป็นภาชนะในการบรรจุซึ่งมีการรั่วซึม การรั่วออกจากปากจึงหมายถึงการพูด จากข้อมูลข้างต้นพบว่ามีการใช้คำกริยาที่ปกติใช้กับสิ่งของ ไม่ว่าจะเป็นการแสดงสภาพของสิ่งของ การใช้งานสิ่งของ การเปลี่ยนถ่ายการครอบครองสิ่งของ และการบอกสภาพการบรรจุ ดังนั้นจึงสามารถกล่าวได้ว่าในภาษาเกาหลีมีการใช้ปากในเชิงอุปลักษณ์เป็นสิ่งของ จากการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งในส่วนของการปรากฏร่วมของคำบ่งชี้และคำกริยาต่าง ๆ ทำให้สามารถสรุปภาพรวมของอุปลักษณ์โน้มนำสิ่งของของ 눈 [nun] ‘ตา’ 귀 [kwɪ] ‘หู’ 코 [k'o] ‘จมูก’ และ 입 [ʔip] ‘ปาก’ ในภาษาเกาหลีได้

ว่า อุปลักษณ์โน้มนำสิ่งของ จำแนกย่อยออกเป็น 8 อุปลักษณ์โน้มนำคือ ของใช้ สิ่งของเปลี่ยนการครอบครองได้ บรรจุภัณฑ์ สิ่งของเสียหายได้ สิ่งทอ เครื่องมือ สิ่งของส่องแสงได้ และ เครื่องจักร สรุปแล้วมโนทัศน์สิ่งของช่วยในการอธิบายเกี่ยวกับ 입 [ʔip] ‘ปาก’ ได้ในแง่ของการทำงานตามหน้าที่ของอวัยวะต่าง ๆ เช่น ความสามารถในการพูด การมองเห็น การรับรู้ทางสมอง

2.3 อุปลักษณ์สิ่งมีชีวิต

อุปลักษณ์สิ่งมีชีวิตช่วยในการอธิบายเกี่ยวกับ 눈 [nun] ‘ตา’ 귀 [kwɪ] ‘หู’ และ 입 [ʔip] ‘ปาก’ ซึ่งมีคุณสมบัติบางประการที่คล้ายคลึงกับคุณสมบัติของสิ่งมีชีวิต จึงทำให้เชื่อมโยงคุณสมบัติที่มีร่วมกันบางประการของมโนทัศน์ทั้งสองในระบบปริธานของผู้ใช้ภาษา ทั้งนี้ถ้อยคำอุปลักษณ์ที่พบสามารถวิเคราะห์ได้จากการปรากฏร่วมของคำกริยาซึ่งเป็นคำที่ปกติใช้ในวงความหมายของสิ่งมีชีวิต ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.3.1 อุปลักษณ์สิ่งมีชีวิตจากการปรากฏร่วมของคำกริยา

ก. คำกริยาที่ปรากฏร่วมกับ 눈 [nun] ‘ตา’ 귀 [kwɪ] ‘หู’ และ 입 [ʔip] ‘ปาก’ ที่แสดงพฤติกรรมของสิ่งมีชีวิตดังตัวอย่างต่อไปนี้

(32)	눈이	빠른	사람들
	nuni	p'arun	saramdul
	ตา	เร็ว.ที่	พวกคน
	พวกคนที่ตาเร็ว (พวกคนที่ช่างสังเกต)		(CEy: 3, 3476)

(33)	귀를	의심하다	(34)	입이	심심하다
	kwirul	ʔwisimhada		ʔibi	simsimhada
	หู	สงสัย		ปาก	เซ็ง
	สงสัยหู (รู้สึกว่ามีสิ่งผิดปกติ)	(DEa : 20)		ปากเซ็ง (อยากทานอาหารว่าง)	(DM : 62)

ตัวอย่าง (32) – (34) เป็นการใช้คำกริยาที่เกี่ยวข้องกับการแสดงพฤติกรรมของสิ่งมีชีวิต ตัวอย่าง (32) การที่ตาเร็วแสดงให้เห็นถึงการที่ตาทำหน้าที่มองเห็นได้อย่างรวดเร็ว ดังนั้นจึงหมายถึงการช่างสังเกต ตัวอย่าง (33) การสงสัยหูแสดงให้เห็นว่าสิ่งที่ได้ยินมาอาจไม่ใช่ความจริง จึงมีความสงสัยเกิดขึ้น ดังนั้นจึงหมายถึงการไม่เชื่อสิ่งที่ได้ฟัง ตัวอย่าง (34) ทำให้ปากซึ่งเป็นอวัยวะในการบริโภคอาหารหรือพูดถูกมองว่ามีพฤติกรรมต่างๆ ของสิ่งมีชีวิต ในที่นี้ ได้แก่ คน การที่ปากแข็งแสดงให้เห็นว่าปาก

ไม่ได้ทำหน้าที่บริโภคอาหาร ดังนั้นจึงหมายถึงความอยากบริโภคอาหาร

ข. คำกริยาที่ปรากฏร่วมกับ 눈 [nun] ‘ตา’ และ 입 [ɿip] ‘ปาก’ ที่แสดงอาการที่เกิดกับร่างกาย ดังตัวอย่างต่อไปนี้

(35)	눈이	빠다
	nuni	p'ida
	ตา	เคล็ด
	ตาเคล็ด (มองอย่างละเอียดไม่ได้)	(DEy : 37)

(36)	애들을	얼마나	지저분하게	내버려두면	입으로
	ʔɛdwɿlwn	ʔɔlmana	tsitsɔbunhake	nɛbɔrjɔdumjon	ʔibwuro
	พวกนั้น	เท่าไร	รกรุงรัง	ถ้าปล่อยไว้	ทางปาก
	회충이	다	나오나?		
	hwatsʰunji	ta	naʔona		
	พยาธิ	ทั้งหมด	ออกมาหรือ		

ถ้าปล่อยพวกนั้นให้สกปรกเท่าไรพยาธิก็จะออกมาจากปากได้

(ถ้าปล่อยเด็กพวกนั้นให้รกอยู่อย่างนั้นจะสกปรกมากนะ)

(CM: 3, 2419)

ตัวอย่าง (35) – (36) เป็นการใช้คำกริยาที่เกี่ยวข้องกับการแสดงอาการที่เกิดกับร่างกายกับ 눈 [nun] ‘ตา’ และ 입 [ɿip] ‘ปาก’ ตัวอย่าง (35) เป็นการใช้คำกริยาที่ใช้ในวงความหมายของสิ่งมีชีวิตมาใช้กับตา ซึ่งเป็นอวัยวะในการรับรู้ด้วยการมองเห็นสิ่งต่าง ๆ ถูกมองว่าเป็นสิ่งมีชีวิต ซึ่งมีอาการเจ็บป่วยเกิดขึ้นตามร่างกายได้ ในที่นี้เมื่อตามีอาการเคล็ดแสดงให้เห็นถึงการผิดปกติทำให้ตาทำหน้าที่ซึ่งในการมองเห็นได้ไม่ดี ทำให้มองเห็นไม่ชัด ดังนั้นตาเคล็ดจึงหมายถึง การมองได้อย่างไม่ละเอียดถี่ถ้วน ตัวอย่าง (36) ปากถูกมองว่าเป็นสิ่งมีชีวิตที่มีอาการเกิดขึ้นในร่างกาย ในที่นี้คือ การมีพยาธิ ซึ่งถูกมองว่าเป็นสิ่งที่สกปรกน่าขยะแขยง เมื่อมีพยาธิออกมาจากปากจึงแสดงให้เห็นว่าร่างกายนั้นสกปรกมาก

อุปลักษณณ์มโนทัศน์สิ่งมีชีวิต ได้ว่า อุปลักษณณ์มโนทัศน์สิ่งมีชีวิต จำแนกย่อยออกเป็น มี 2 อุปลักษณณ์มโนทัศน์คือ คน และสัตว์ มโนทัศน์สิ่งมีชีวิตสะท้อนให้เห็นว่าผู้ใช้ภาษามอง 눈 [nun] ‘ตา’ 귀 [kwɿ] ‘หู’ และ 입 [ɿip] ‘ปาก’ เป็นสิ่งมีชีวิตที่มีลักษณะพฤติกรรม อาการต่าง ๆ และมีสภาพทั่วไปที่สิ่งมีชีวิตมี โดยอวัยวะเหล่านี้สามารถรับรู้ทั้งมองเห็นและฟัง จึงเป็นเหมือนจิตใจของมนุษย์ที่สามารถพิจารณาสรพสิ่งต่าง ๆ และสามารถแทนความรู้สึกต่าง ๆ ได้ อาการต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับร่างกายสะท้อนให้เห็นว่าผู้ใช้ภาษามอง 입 [ɿip] ‘ปาก’ เป็นเหมือนร่างกายของสิ่งมีชีวิตซึ่งมีการขับถ่ายพยาธิ สรุปลแล้วมโนทัศน์สถานที่ช่วยในการอธิบายเกี่ยวกับ 눈 [nun] ‘ตา’ 귀 [kwɿ] ‘หู’ และ 입 [ɿip] ‘ปาก’ ในแง่ของการทำงานตามหน้าที่ของอวัยวะต่าง ๆ เช่น ลักษณะการมอง มุมมอง ลักษณะการบริโภค การพูด และการแสดงความคิดเห็น

สรุปผล

จากการวิเคราะห์คุณสมบัติร่วมของ 눈 [nun] ‘ตา’ 귀 [kwɿ] ‘หู’ 코 [kʰo] ‘จมูก’ และ 입 [ɿip] ‘ปาก’ ทำให้ได้อุปลักษณณ์มโนทัศน์ของคำภาษาเกาหลี 눈 [nun] ‘ตา’ 귀 [kwɿ] ‘หู’ 코 [kʰo] ‘จมูก’ และ 입 [ɿip] ‘ปาก’ จำนวน 3 อุปลักษณณ์ ได้แก่ อุปลักษณณ์สถานที่ อุปลักษณณ์

จากข้อมูลข้างต้นพบว่ามีการใช้คำกริยาที่ปกติใช้กับสิ่งมีชีวิตไม่ว่าจะเป็นในด้านของการแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ หรืออาการต่าง ๆ รวมถึงการบอกสภาพ และลักษณะต่าง ๆ ซึ่งเมื่อนำคำเหล่านี้มาใช้กับ 눈 [nun] ‘ตา’ 귀 [kwɿ] ‘หู’ 코 [kʰo] ‘จมูก’ และ 입 [ɿip] ‘ปาก’ มีคุณสมบัติบางประการที่ทำให้ผู้ใช้ภาษามองว่า 눈 [nun] ‘ตา’ และ 입 [ɿip] ‘ปาก’ เป็นสิ่งมีชีวิต ดังนั้นจึงสามารถกล่าวได้ว่าในภาษาเกาหลีมีการใช้ 눈 [nun] ‘ตา’ และ 입 [ɿip] ‘ปาก’ ในเชิงอุปลักษณณ์สิ่งมีชีวิตจึงสามารถสรุปภาพรวมของ

สิ่งของ และอุปลักษณะสิ่งมีชีวิต และพบว่าผู้ใช้ภาษามีมโนทัศน์เกี่ยวกับ 눈 [nun] 'ตา' 귀 [kwɪ] 'หู' 코 [kʰo] 'จมูก' และ 입 [ɪp] 'ปาก' ดังนี้

1. 눈 [nun] 'ตา' นอกจากจะทำหน้าที่หลักคือการมองเห็นสิ่งต่าง ๆ ตาเป็นอวัยวะที่รับรู้ด้วยการมองเห็น อีกทั้ง Lim (2017: 144) ได้กล่าวว่า ตาเป็นอวัยวะที่รับการกระตุ้นจากแสงทำให้มองเห็นสิ่งต่าง ๆ จากการรับแสงดังกล่าวนี้ทำให้ผู้ใช้ภาษามีมโนทัศน์เกี่ยวกับตาว่าเมื่อมีการรับเอาแสงสว่างเข้ามาทำให้ตาสามารถมองเห็นได้ชัดขึ้น แต่เมื่อตาไม่สามารถรับแสงได้แสดงว่าตาจะมองไม่เห็น จึงมีการใช้ตาเปรียบกับการมองเห็น และความสว่างที่ได้ตาได้รับเป็นความสามารถในการมองเห็น หากตามืดก็ย่อมแสดงว่าตาบอดสนิท นอกจากนี้ผู้ใช้ภาษายังมีมโนทัศน์ว่าตาเป็นสถานที่ซึ่งมีพื้นที่และมีกลไกในการแสดงทิศทางในที่นี้ผู้ใช้ภาษามีความคิดเกี่ยวกับตาว่าเป็นมุมมอง ความฉลาดหลักแหลม อีกทั้งแสดงอารมณ์ความรู้สึก ความสนใจ รสนิยม และสติ นอกจากนี้อวัยวะตาเป็นภาชนะที่บรรจุความคิด อารมณ์ ความรู้สึกนึกคิดต่าง ๆ

2. 귀 [kwɪ] 'หู' นอกจากจะทำหน้าที่หลักคือการได้ยินหรือรับฟังสิ่งต่าง ๆ หูยังมีพื้นที่ในการจัดเก็บข้อมูล กล่าวคือการจดจำเรื่องราวต่าง ๆ ความตื้ออั้น ความสนใจ และสติ ซึ่งจากการศึกษาครั้งนี้ทำให้ทราบว่าผู้ใช้ภาษามีมโนทัศน์เกี่ยวกับหูว่าสามารถเก็บและจำสิ่งต่าง ๆ สำหรับมโนทัศน์เกี่ยวกับระยะทางแสดงให้เห็นว่าระยะทางมีส่วนสำคัญในการรับฟังหรือรับรู้เรื่องราว

3. 코 [kʰo] 'จมูก' นอกจากจะทำหน้าที่หลักคือการรับรู้กลิ่นต่าง ๆ จมูกยังเป็นระยะของสถานที่ที่อยู่ใกล้จนประชิด กล่าวคือ เมื่อมีบางอย่างเกิดขึ้นบริเวณใกล้จมูก

แสดงให้เห็นว่าเกิดขึ้นในระยะที่ใกล้มาก จากการศึกษาครั้งนี้ทำให้ทราบว่า ผู้ใช้ภาษามีมโนทัศน์เกี่ยวกับจมูกว่าเป็นสถานที่ และนอกจากนี้ผู้ใช้ภาษามีมุมมองว่าจมูกเปรียบเป็นความภาคภูมิใจ เป็นเกียรติยศ เมื่อจมูกเกิดความเสียหายเหมือนรู้สึกสูญเสียความมั่นใจ ความภาคภูมิใจ ซึ่งเน้นเกียรติยศและความภาคภูมิใจ ซึ่งเน้นในเพศชายมากกว่าเพศหญิง ทั้งนี้เกี่ยวเนื่องกับสังคมเกาหลีเป็นสังคมที่ให้ความสำคัญกับเพศชายดังที่ปริศร์ ยินเสน (2555: 118-119) ได้สรุปไว้ว่าผู้หญิงในสังคมเกาหลีเมื่อเด็กต้องพึ่งพาพ่อ เมื่อแต่งงานต้องพึ่งพาสามี และเมื่อชราต้องพึ่งพาบุตรชาย

4. 입 [ɪp] 'ปาก' นอกจากจะทำหน้าที่หลักคือการบริโภคอาหารและการพูด ปากยังเป็นสถานที่ที่ใส่ส่งต่อเรื่องราวข่าวสารต่าง ๆ จากการศึกษาครั้งนี้ทำให้ทราบว่า ผู้ใช้ภาษามีมโนทัศน์เกี่ยวกับปากในแง่ของการแสดงรสนิยม และลักษณะของคำพูดหรือการแสดงความคิดเห็นต่าง ๆ

กล่าวโดยสรุปได้ว่า อุปลักษณะมโนทัศน์ที่พบในการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับแนวคิดของ Lakoff and Johnson (1980) ที่ว่าประสบการณ์ของมนุษย์เป็นพื้นฐานทำให้เกิดอุปลักษณะ โดยเฉพาะประสบการณ์ทางร่างกายซึ่งเป็นประสบการณ์ที่ช่วยสร้างภาพในระบบความคิดของมนุษย์ และนำเอาประสบการณ์เหล่านั้นมาใช้ในการสื่อสารเพื่อแสดงความหมายและความรู้สึกได้ชัดเจนยิ่งขึ้น ในการศึกษาครั้งนี้จึงสามารถสรุปได้ว่าการใช้อุปลักษณะจากอวัยวะตา หู จมูก และปากในภาษาเกาหลีสะท้อนมุมมองของชาวเกาหลีซึ่งผู้ที่ศึกษาภาษาเกาหลีย่อมต้องนำความรู้เกี่ยวกับการใช้ภาษาในเชิงอุปลักษณะประกอบกับการศึกษาภาษาเกาหลีเพื่อสื่อสารกับชาวเกาหลีได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- เชิดชัย อุดมพันธ์. (2555). **อุปสรรคเกี่ยวกับโรคในภาษาไทยถิ่นใต้**. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาภาษาไทย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. ถ่ายเอกสาร
- ปริศวรร ยืนเสน. (2555). **สังคมและวัฒนธรรมเกาหลี**. บัดตานี: บริษัทกราฟฟิคเน็กซ์ จำกัด.
- สุกัญญา รุ่งแจ้ง. (2548). **อุปสรรคเชิงมนทัศน์ของการใช้คำว่า “ใจ” ในภาษาไทย**. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาภาษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- อุทุมพร มีเจริญ. (2542). **การศึกษาความหมายเปรียบของคำศัพท์เรียกอวัยวะร่างกายในภาษาไทย**. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาภาษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- Bai, D.Y. (2001). **A Study on Meaning Extension of Human Body Terms in Korean**. Doctor of Philosophy Thesis in Korean Language and Literature. Pusan National University. Photocopied.
- Croft, W. and A. Cruse. (2004). **Cognitive Linguistics**. Cambridge: Cambridge University Press.
- HyangSuk, K. (2001). **Metaphorical Expression in Korean Idiom**. Seoul: Hankukmunhaksa.
- Korean Language National Institute. (2014). **Korean Corpus**. Retrieved July 24, 2015, from <http://ithub.korean.go.kr/user/corpus/corpusSearchManager.do>
- KÖvecses, Z. (2002). **Metaphors: A Practical Introduction**. Oxford: Oxford University Press.
- Lim, H.W. 2001. **“Metaphors of ‘Saying’ in Korean”**. Hanmaljeongu 8 ho. Hanmaljeonguhakhwe: 136-173.
- Lim, J.R. (2007). **“A study on Properties of meaning Extension Based on Embodiment”**. The Journal of Linguistic Science 40: 1-31.
- _____. 2017. **A Research on Conceptual Metaphor in Korean**. Seoul: Hankukmunhawasa.
- Lakoff, G. and M. Johnson. (1980). **Metaphors We Live By**. Chicago: The University of Chicago Press.
- Lakoff, G. (1987). **Women, Fire, and Dangerous Things: What Categories Reveal about the Mind**. Chicago, I: University of Chicago Press.
- National Institute of the Korean Language. (2012). **Standard Korean Dictionary**. Retrieved July 24, 2015, from http://stdweb2.korean.go.kr/search/List_dic.jsp
- Park Young Sun. (2000). **Korean Metaphors**. Seoul: Korea University press.
- Park Young Jun ·Choi Ki Bong. (1995). **Korean Idiom Dictionary**. Seoul: Taehaksa.
- Rosch, Eleanor. (1975). **‘Cognitive representations of semantic categories’** Journal of experimental psychology, 104: 193-233.
- Ukosakul, M. 1999. **Conceptual metaphors motivating the use of Thai ‘face’**. Master of Art in Linguistics, Payap University.
- Ungerer, F. and H.J. Schmid. (1996). **An introduction to Cognitive Linguistics**. London: Longman.
- Wang, B. (2009). **A Study on the Korean Idiom about the Body words around the Head**. Master of Korean language and Literature Konkuk University. Photocopied.
- Wilkinson, Peter R. (1993). **Thesaurus of traditional English metaphors**. London, New York: Routledge.